

Asia: VN/13139/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

2. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamisesta?

Kyllä

3. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 2:

-

4. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta perhehoitajan taloudellisen aseman tukemisesta?

Kyllä

5. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 4:

-

6. Kannatatteko omaishoidon tuen palkkion korotuksen kohdistamista omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamiseen?

-

7. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 6:

-

8. Kannatatteko perhehoitajan korvausoikeuden kohdistamista esityksessä ehdotettuihin tilanteisiin?

-

9. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 8:

10. Mitä muuta mahdollisesti haluatte lausua esityksestä:

Vammaisfoorumi on 29 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 223 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta ihmistä.

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Lähtökohtaisesti Vammaisfoorumi pitää erittäin myönteisenä sitä, että omaishoitajien ja perhehoitajien arvokkaan työn tukemiseen tehdään parannuksia. Muutokset ja tuen taso eivät kuitenkaan ole riittäviä erityisesti omaishoidon tuen osalta. On myös vaarana, että hyvinvointialueet kohdentavat tähän suunnattuja varoja myös muuhun kuin suoraan omaishoitajien tukemiseen palkkioiden muodossa. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää myös alueelliseen yhdenvertaisuuteen, joka ei tällä hetkellä toteudu palkkioiden tasojen vaihdellessa huomattavasti alueiden välillä. Tuen käyttöä onkin seurattava tarkoin. Alimman palkkioluokan lisäksi myös muiden palkkioiden tasoa on tarkasteltava ja luotava yhtenevät käytännöt eri puolille maata.

Vammaisfoorumi haluaa muistuttaa tässä yhteydessä myös siitä, että omaishoidon sopimus ei saa toimia muiden palveluiden saamisen esteenä. Näin valitettavan usein tapahtuu, eikä vammainen henkilö saa hakemiaan palveluja vedoten omaishoitajuuteen. Monilla palveluilla olisi sekä vammaisen henkilön itsenäistä elämää että omaishoitajan jaksamista vahvistava vaikutus. Omaishoito on hoivaa ja hoitoa, vammaispalvelut (kuten henkilökohtainen apu) on tarkoitettu vammaisen henkilön osallisuuden ja itsenäisen elämän vahvistamiseen YK:n vammaissopimuksen mukaisesti.

Vammaisfoorumi tunnistaa, että perhehoito on varteenotettava, kodinomainen hoitomuoto myös monille vammaisille henkilöille, jos he eivät erilaisten tukipalveluidenkaan turvin pysty asumaan itsenäisesti omassa kodissa. Perhehoito tarjoaa mahdollisuuksia niin lyhyt- kuin pitkäaikaisiin hoitojaksoihin: esimerkiksi omaishoidettavalle omaishoitajan vapaiden aikaiseen hoitoon tai iäkkään vammaisen ihmisen loppuelämän kotina.

Vammaisfoorumi kannattaa esitettyä ehdotusta siitä, että mikäli perhehoitajan kotona annettava ympärivuorokautinen tai osavuorokautinen pitkäaikainen perhehoito päättyy ennakoimattomasti perhehoitajasta riippumattomista syistä, olisi perhehoitajalla oikeus irtisanomisajalta maksettavan palkkion lisäksi yhden kuukauden hoitopalkkion määrää vastaavaan korvaukseen. Kuten omaishoitolakia, niin perhehoitolakiakin on uudistettu pistemäisesti. Vammaisfoorumi kannattaakin Perhehoitoliiton lausunnossaan esille tuomaa ehdotusta perhehoitolain kokonaisvaltaisesta uudistamisesta, jotta perhehoito nyt ja tulevaisuudessa olisi turvallinen vaihtoehto eri tavoin vammaisten henkilöiden hoitomuotona.

Vammaisfoorumi ry

Maija Aatelo Anni Kyröläinen

varapuheenjohtaja pääsihteeri

p. 045 217 4936

anni.kyrolainen@vammaisfoorumi.fi

Ignatius Katri
Vammaisfoorumi ry